

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2016-2020 г.
ОБЩИНА ИВАНОВО**

**VIII.1. АНАЛИЗ НА ДЕЙСТВАЩИТЕ НОРМАТИВНИ И
ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ В КОНТЕКСТА НА ПРАВАТА И
ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА ОБЩИНИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА
ОТПАДЪЦИТЕ**

Информационно осигуряване на анализа

За осигуряване на необходимата информация за анализа са използвани следните методи:

- Проучване на национални и местни нормативни документи, регламентиращи отговорностите на общината, свързани с управлението на отпадъците;
- Проучване на стратегически и програмни документи на национално и общинско ниво относно управлението на отпадъците;
- Събиране на информация и проучване за напредъка по изпълнението на програмните документи на Община Иваново, свързани с управление на отпадъците, в това число проучване за степента на изпълнение на мерките в програмата.

VIII.1.1. АНАЛИЗ НА НАЦИОНАЛНАТА И ОБЩИНСКАТА НОРМАТИВНА РАМКА

Съобразно *Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците*, утвърдени със Заповед №РД-211 от 31.03.2015 г. на министъра на околната среда и водите настоящият раздел на Програмата съдържа:

- преглед на националното законодателство в България в областта на управлението на дейностите по отпадъците, основните принципи и задължения на общините;
- преглед на националните програмни документи (програми, планове, стратегии), определящи рамката на развитие в областта на управлението на отпадъците на национално ниво;
- нормативна уредба на местно ниво в областта на управлението на дейностите по отпадъците и съответствието ѝ с нормативните изисквания на национално ниво;
- степен на изпълнение на предходната програма за управление на отпадъците и анализ на мерките, които не са изпълнени с анализ на причините;
- изводи и препоръки от направения анализ.

Законът за опазване на околната среда (ЗООС), Законът за управление на отпадъците (ЗУО) и Законът за ратификация на Базелската конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане, заедно със съответните подзаконовни нормативни актове към тях, са основните нормативни документи в областта на управление на отпадъците в Република България. Съществуват и други закони и подзаконовни нормативни актове, които оказват влияние върху развитието на сектор „Управление на отпадъците”, като по-важните от тях са разгледани в този анализ от Програмата.

Основните нормативни актове в областта на управлението на отпадъците са преиздадени след обнародването на новия Закон за управление на отпадъците (обн., ДВ, бр. 53 от 13 юли 2012 г., посл. изм. ДВ, бр.98 от 28 ноември 2014 г.).

Стратегическите документи в областта на управлението на отпадъците, действащи на национално ниво, са както следва:

✚ Национален план за управление на отпадъците за периода 2014 – 2020 г., приет с Решение №831 от 22 декември 2014 г. на Министерски съвет;

✚ Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010 – 2020 г. (утвърден от Министъра на околната среда и водите на 28.07.2010 г.);

✚ Национален стратегически план за управление на отпадъци от строителство и разрушаване на територията на Р България за периода 2011 – 2020 г.

След приемането на новия ЗУО бяха актуализирани и редица ръководства, указания и др. справочни документи, регламентиращи третирането на отпадъците, най-важните от които са както следва:

✚ Ръководство за предварително третиране преди депониране на отпадъци в България (*утвърдено със Заповед №РД-664 от 29.08.2014 г. на министъра на околната среда и водите*);

✚ Ръководство за извършване на основно охарактеризиране на отпадъците и прилагане на критерии за приемане на отпадъци на различните класове депа (*утвърдено със Заповед №РД-156 от 04.03.2015 г. на министъра на околната среда и водите*);

✚ Методи за изпитване на отпадъци с цел основно охарактеризиране и установяване на съответствието. Опростени процедури за изпитване на отпадъци и изисквания за проверка на място, включително методи за бързо изпитване на отпадъци (*одобрили със Заповед №РД-950/13.12.2014 г. на Министъра на околната среда и водите*);

✚ Критерии за приемане на монолитни отпадъци на съответните класове депа за отпадъци, *одобрили със Заповед №РД-647/26.08.2014 г. на Министъра на околната среда и водите*);

✚ Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, 2012 г.

VIII.1.1.1. АНАЛИЗ НА НАЦИОНАЛНАТА НОРМАТИВНА РАМКА

1. Закон за опазване на околната среда (ЗООС)

Общите изисквания към опазването на всички компоненти на околната среда (въздух, води, почви, земни недра, биоразнообразие и неговите елементи) и управлението на факторите, които оказват вредно въздействие върху нея (отпадъци, шум, химични вещества и антропогенна дейност) са въведени в ЗООС. Законът за опазване на околната среда очертава принципите за защита на компонентите на околната среда – като например “устойчиво развитие”, “предимство на предотвратяване пред обезвреждане”, “замърсителят плаща” и интегрирането на политиката на опазване на околната среда в секторните и регионалните политики. Освен рамкови разпоредби относно принципите, които трябва да се спазват за опазване на околната среда (и в частност на управлението на отпадъците) и общите задължения на лицата и компетентните органи, в закона са регламентирани и процедурите по извършване на екологична оценка, оценка за въздействието върху околната среда (ОВОС) и издаване на комплексни разрешителни (КР).

2. Закон за управление на отпадъците

До приемането през септември 1997 г. на **Закон за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда (ЗОВВООС)** в България липсва специална правна уредба в тази област. ЗОВВООС за първи път урежда обществените отношения в сектор „Управление на отпадъците” и въвежда редица основополагащи изисквания на рамкова Директива за отпадъците 75/442/ЕЕС, в т.ч. задължения на лицата, извършващи дейности с отпадъци, информация за дейностите с отпадъци, програмиране чрез национална, общински и фирмени програми за управление на отпадъците, разрешаване и контрол на дейностите с отпадъци; внос, износ и транзитен превоз, глоби и санкции за неизпълнение. За първи път се дефинират понятията „отпадък”, „причинител” и „притежател” на отпадъци. С този закон се въвежда и принципа за „разширена отговорност на производителите” чрез изискване към производителите и вносителите на продукти, които в процеса на тяхното производство или след крайната им употреба образуват опасни или масово разпространени отпадъци, да заплащат продуктови такси. За детайлизиране разпоредбите на закона в последствие са утвърдени редици подзаконови нормативни актове.

Законът за управление на отпадъците, приет през септември 2003 г., доразвива философията на закона от 1997 г. и транспонира напълно Рамковата директива за отпадъците (РДО) 75/442/ЕЕС и заедно с наредбите към закона се въвеждат изискванията на всички европейски директиви в сектор “Управление на отпадъците”. Към момента на приемане на България като страна член на ЕС през 2007 г., законодателството в сектора е хармонизирано с европейското право. С допълненията в закона през 2010 г. се въвеждат икономически стимули за предприемане на реални действия от местните власти за намаляване на депонираните отпадъци, както и за преминаване към регионален принцип на управление на битовите отпадъци.

В края на 2008 г. Европейският парламент и Съветът на Европейския съюз (ЕС) приема нова рамкова Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците, с която са отменени Директива 75/439/ЕИО относно обезвреждането на отработени масла, Директива 91/689/ЕИО относно опасните отпадъци и Директива 2006/12/ЕО относно отпадъците. Директивата изисква от страните членки въвеждане на съответните разпоредби в националното им законодателство не по-късно от 12 декември 2010 г.

Основните изисквания на директивата, които налагат промени в националното законодателство, могат да бъдат обобщени, както следва:

- Въвеждане на *нови определения* за „отпадък”, включително „опасни отпадъци“, „отработени масла“, „биоотпадъци“; „търговец“, „брокер“, „разделно събиране“, „предотвратяване“, „повторна употреба“, „подготовка за повторна употреба“, и прецизиране обхвата и приложното поле на закона. Промяна в определенията за “оползотворяване” и “рециклиране” с цел гарантиране на ясно разграничаване на двете понятия.

- Въвеждане на понятията „*странични продукти*” и „*край на отпадъка*”, както и определяне на критериите и условията, при които дадено вещество или предмет могат да не бъдат разглеждани като отпадъци, и условията, при които определени отпадъци престават да бъдат отпадъци. Критериите за „край на отпадъка” са насочени основно към

следните групи отпадъци: инертни материали от строителство и разрушаване на сгради, метален скрап, автомобилни гуми, текстил, компост, отпадъчна хартия и стъкло.

- Прецизиране на задълженията на притежателите на отпадъци да осигурят подходящото им третиране по начин, който не въздейства отрицателно върху околната среда и човешкото здраве.

- Прилагането на нова петстепенна *йерархия при управление на отпадъците*, която определя предотвратяването на образуването на отпадъци като първи приоритет и изисква повторната употреба и рециклирането на материалите да бъдат предпочетени пред оползотворяване на отпадъците за получаване на енергия.

- Разработване на *програма за предотвратяване на отпадъци*, в която трябва да бъдат поставени целите за предотвратяване на отпадъци, описват се съществуващите и предлаганите бъдещи мерки за предотвратяване, посочват се показателите за измерване на изпълнението и др.

- Въвеждане на *цели за рециклиране на битови и строителни отпадъци*:

одо 2020 г. подготовката за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали най-малко, като хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и евентуално от други източници, доколкото тези потоци от отпадъци наподобяват домакинските отпадъци, следва да се увеличи най-малко до 50 на сто от общото им тегло;

одо 2020 г. подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали, включително насипни дейности с използване на отпадъци за заместване на други материали, на неопасни отпадъци от строителство и разрушаване с изключение на материали в естествено състояние следва да се увеличи най-малко до 70 на сто от теглото им.

- В съответствие с йерархията на отпадъците и с цел намаляване на емисиите на парникови газове от депата за отпадъци е важно да се улесни *разделното събиране и правилното третиране на биоотпадъците*, за да бъде произведен безопасен за околната среда компост или други материали.

- Налагане на принципа за „*разширена отговорност на производителя*” с цел засилване на предотвратяването на отпадъците, повторната употреба, рециклирането и друг вид оползотворяване.

- Прилагане на принципа „*замърсителят плаща*“ изисква разходите за обезвреждане на отпадъците да бъдат поети от настоящия им притежател, предишните притежатели или от причинителя на отпадъка.

Законът за управление на отпадъците, в сила от 13 юли 2012 г. въвежда изискванията на РДО 2008/98/ЕО, включително принципите „замърсителят плаща”, „разширена отговорност на производителя” и йерархията на управление на отпадъците. Той въвежда за първи път конкретно адресирани оперативни цели за рециклиране на битови и строителни отпадъци, изисквания към съоръженията и инсталациите за отпадъци, въвежда икономически и регулаторни механизми и инструменти за прилагане на законодателството; правила за управление на масово разпространените отпадъци; урежда подхода за „край на отпадъка” и „странични продукти”, определя детайлно

контролните функции на институциите и конкретните глоби и санкции за неспазване на закона.

Ключовите разпоредби, произтичащи от ЗУО, са:

- Количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници, които да достигнат общините, в следните срокове и количества:

1. до 1 януари 2016 г. – най-малко 25 на сто от общото им тегло;
2. до 1 януари 2018 г. – най-малко 40 на сто от общото им тегло;
3. до 1 януари 2020 г. – най-малко 50 на сто от общото им тегло.

- Въвеждане изискване най-късно до края на 2020 г. общините да ограничат количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в България през 1995 г.

- Въвеждане на поэтапни цели за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради, за което отговорност имат възложителите на строителни дейности, както публични органи, така и бизнес:

1. до 1 януари 2016 г. – най-малко 35 на сто от общото тегло на отпадъците;
2. до 1 януари 2018 г. – най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците;
3. до 1 януари 2020 г. – най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.

- Кметовете на общини да организират системи за разделно събиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло и да осигурят условия за разделно събиране на отпадъци от опаковки за всички населени места с население, по-голямо от 5 000 жители и за курортните населени места.

- Кметовете на общини да осигурят до 13 юли 2014 г. площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители и при необходимост в други населени места;

- Ползвателите на търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места с над 5 000 жители и в курортните населени места са задължени от началото на 2013 г. да събират разделно отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали в съответствие с наредбите на общините по чл.22 от ЗУО. Наредбите следва да се приемат от общинските съвети до 13 юли 2014 г.;

- Въвеждане на детайлни правила и изисквания за сдружаване на общините в регионални сдружения за решаване управлението на битовите отпадъци на регионално ниво чрез регионални съоръжения и организация.

- Въвеждане на икономически инструменти за покриване на бъдещи разходи за закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото и за стимулиране на превенцията и оползотворяването на отпадъци преди депонирането.

○ Определяне на националните компетентни органи по Регламент (ЕО) № 1013/2006, изискванията за финансови гаранции при трансграничен превоз, както и възможните случаи на ограничения. Забраняват се превозите на отпадъци за Република България, предназначени за изгаряне или съвместно изгаряне с оползотворяване на енергията за всяка инсталация, в количества за съответната календарна година, надвишаващи сумарно половината от годишния капацитет на инсталацията. В случаите, когато в Националния план за управление на отпадъците са заложили специфични мерки за управление на даден отпадък или поток от отпадъци, Министерският съвет може да ограничи вноса на тези отпадъци.

3. Законът за ратификация на Базелската Конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане е приет през януари 1996 г (обн., ДВ, бр.8 от 1996 г.). Допълнително със Закон (обн. ДВ, бр.113 от 1999 г.) са ратифицирани и поправките към Конвенцията. На общоевропейско ниво конвенцията се прилага чрез Регламент (ЕО) №1013/2006 за трансграничен превоз на отпадъци.

Действащите подзаконовни нормативни актове, които детайлизират изискванията на ЗУО, могат да се обособят в четири групи:

❖ *Подзаконовни нормативни актове, определящи изисквания към съоръжения и инсталации:*

- към площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци;
- за изграждане и експлоатация на депа и други съоръжения и инсталации за третиране на отпадъци;
- за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и за съвместно изгаряне на отпадъци;
- за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци;
- към инсталации, произвеждащи титанов диоксид.

❖ *Подзаконовни нормативни актове, регулиращи управлението на специфични отпадъчни потоци:*

- утайки от пречистване на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието;
- строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали;
- разделно събиране на биоотпадъците и за третиране на биоотпадъците;
- опаковки и отпадъци от опаковки;
- излязло от употреба електрическо и електронно оборудване;
- излезли от употреба моторни превозни средства;
- отпадъци от негодни за употреба батерии и акумулатори;
- отработени масла и отпадъчни нефтопродукти;

- излезли от употреба гуми;
- полихлорирани бифенили и полихлорирани терфенили;
- отпадъци от лечебни заведения.

❖ *Подзаконови нормативни актове, съдържащи регулации по управлението на отпадъци чрез икономически инструменти:*

- за отчисленията и разходване на събраните средства за дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадките на депата за отпадъци и за отчисленията за депониране на отпадъци;

- за заплащане на продуктова такса за продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци (ИУМПС, ИУЕЕО, гуми, опаковки, масла, негодни за употреба батерии и акумулатори, полимерни торбички);

- за финансова гаранция или еквивалентна застраховка при трансграничен превоз на отпадъци.

❖ *Подзаконови нормативни актове с хоризонтални разпоредби спрямо всички видове отпадъци, инсталации и съоръжения за отпадъци в обхвата на ЗУО:*

- за класификацията на отпадъците;
- за предоставяне на информация и реда за водене на публични регистри относно отпадъците.

Съответствие с европейското право в сектор Отпадъци

Към момента на приемане на Националния план за управление на отпадъците в България за периода 2014-2020 г. националното законодателство е в съответствие с европейското екологично право в сектор „Управление на отпадъците”. Констатираните от ЕК пропуски в националното законодателство – нетранспониране в срок на Директива 2010/75/ЕС относно индустриалните емисии (част „Отпадъци”) и на Директива 2011/97/ЕС за изменение на Директива 1999/31/ЕС по отношение на специфичните критерии за съхранение на метален живак, считан за отпадък са отстранени и съответните наредби са приети.

ПОДЗАКОНОВИ НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ ПО ПРИЛАГАНЕТО НА ЗУО

В настоящата част на Анализа е направен преглед на всички подзаконови нормативни актове към ЗУО, действащи на национално ниво, като са посочени основни моменти от тях и е акцентирано върху задълженията на общинските администрации.

НАРЕДБА №7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци (Обн., ДВ, бр. 111 от 27.12.2013 г.)

Наредбата е издадена на основание чл. 43, ал. 2 във връзка с чл. 60, ал. 6 и чл. 64, ал. 8 от Закона за управление на отпадъците.

Съгласно законовите изисквания, въведени с текстове на Закона за изменение и допълнение на Закона за управление на отпадъците (обн., ДВ, бр. 41 от 2010 г. – отменен, ДВ, бр. 53 от 13.07.2012 г., изм. и доп.), считано от 01.01.2011 г., собствениците на депа са длъжни да правят отчисления за всеки тон депониран отпадък в банкова сметка за чужди средства на съответната регионална инспекция по околната среда и водите, на чиято територия се намира депото. Натрупаните през експлоатационния период на депото средства се използват за дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото, както и за изграждане на нови съоръжения за оползотворяване на отпадъци.

При извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране всеки собственик на депо е длъжен да осигури пълния размер на средствата за закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото съобразно инвестиционния проект и/или проекта за рекултивация на депото чрез обезпечение по чл. 60, ал. 1 ЗУО. Обезпечението може да бъде под формата на:

- месечни отчисления в банкова сметка за чужди средства на Регионалната инспекция по околната среда и водите (РИОСВ), на чиято територия се намира депото, или
- месечни отчисления в банкова сметка със специално предназначение, блокирана за периода до приключване и приемане на мерките по закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото, с изключение на случаите, когато е разрешено тяхното ползване от директора на съответната РИОСВ за разходване на сумите от сметката, или банкова гаранция в полза на съответната РИОСВ, на чиято територия се намира депото.

Редът и начинът за определяне размера и предоставянето на обезпеченията, разходването на средствата от отчисленията и случаите, в които РИОСВ има право да иска усвояване на банковата гаранция, се определят с *Наредба №7 от 19.12.2013 г. за реда и начина на изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци.*

Отчисленията по чл. 60 и чл. 64 ЗУО, когато се правят от общини, са елементи от разходите по чл. 66, ал. 1, т. 3 от Закона за местните данъци и такси. Отчисленията по горепосочени два члена от ЗУО постъпват в местните бюджети на общините от 01 януари 2011 г.

НАРЕДБА за разделно събиране на биоотпадъците, приета с ПМС №275 от 06.12.2013 г. (Обн. ДВ, бр. 107 от 13.12.2013 г.)

Наредбата е приета на основание чл.43, ал.5 от Закона за управление на отпадъците.

С наредбата се определят:

1. изискванията към дейностите по разделно събиране на биоотпадъците;
2. целите за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците;

3. методиките за изчисляване и докладване на целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници;

4. разпределението на целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници и съвместно постигане на регионални цели за разделно събиране и оползотворяване на битови биоотпадъци между отделните общини в регионите, определени с НПУО.

Притежателите на битови биоотпадъци ги предават на общинска система за разделно събиране или извършват компостиране на място.

Системите за разделно събиране на биоотпадъци включват следните елементи:

- съдове за събиране на биоотпадъците при източника на образуване;
- специализирани транспортни средства, необходими за тяхното обслужване;
- специализирана техника за раздробяване и нарязване на биоотпадъците;
- площадки за събиране и временно съхраняване на биоотпадъците;
- претоварни станции, и/или
- други елементи в зависимост от вида на системата.

Кметовете на общините във всеки от регионите, определени с НПУО, осигуряват **съвместно постигането** на следните **регионални цели за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци**:

1. до 31 декември 2016 г. – не по-малко от 25 на сто от количеството на битовите биоотпадъци, образувани в региона през 2014 г.;

2. до 31 декември 2020 г. – не по-малко от 50 на сто от количеството на битовите биоотпадъци, образувани в региона през 2014 г.;

3. до 31 декември 2025 г. – не по-малко от 70 на сто от количеството на битовите биоотпадъци, образувани в региона през 2014 г.

Разпределението на задълженията между отделните общини в съответния регион за изпълнение на целите се определя с решение на общото събрание на регионалното сдружение на общините (РСО). Регионалното сдружение на общините координира правилното функциониране на общинските системи за разделно събиране и дейностите по оползотворяване на биоотпадъците за постигане на целите.

Кметът на общината осигурява разделно събиране и оползотворяване на цялото количество на образуваните биоотпадъци от поддържането на обществени площи, паркове и градини на територията на съответната община.

За постигане на целите за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци кметът на общината като неразделна част от програмата за управление на отпадъците включва мерки за:

- предотвратяване образуването на биоотпадъци;

- разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците

на територията на общината, отчитайки специфичните условия на отделните видове населени места (големина, тип, брой жители и др.).

Кметовете на общините разработват подробен график за обслужване на съдовете за събиране на биоотпадъци и го оповестяват на интернет страницата на съответната община и/или информират населението по друг подходящ начин.

Кметът на община определя местата за разполагане на съдовете за разделно събиране и съхраняване на биоотпадъци от зелени площи, паркове и градини.

Кметовете на общините от РСУО осигуряват съвместно постигане на целите за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци. Разпределението на задълженията за изпълнение на целите се определя с решение на общото събрание на РСУО.

Кметовете на общините във всеки от регионите, определени с НПУО, извършват на всеки 5 години морфологичен анализ на състава и количеството на битовите отпадъци, образувани на територията на съответната община, съгласно методика, утвърдена със заповед на министъра на околната среда и водите. Морфологичният анализ на битовите отпадъци трябва да бъде извършен не по-късно от 10 септември 2015 г.

Таблица VIII-1.1 Задължения за докладване за битови биоотпадъци на ниво РСУО

Кой докладва	На кого докладва	Обхват и съдържание на информацията	Срок
Кметове на общини	Председател на РСУО	Данни за морфологичния състав на битовите отпадъци; Количества образувани битови отпадъци; Количества разделно събрани и рециклирани битови отпадъци; Количества на депонираните отпадъци/биоразградими;	10 септември
Председател на РСУО	МОСВ	Обобщаване на данните и изчисляване на степента на постигане на целите	20 септември
ИАОС + МОСВ + РИОСВ		Оценка / верифициране на данните; Мотивиран доклад с констатации относно постигането на целите; Заповед на Министъра на ОСВ с определяне на общините, които са изпълнили целите по чл.31, ал.1 ЗУО и чл.8, ал.1 от НРСБО за предходната година	15 октомври

НАРЕДБА за третиране на биоотпадъците, приета с ПМС №235 от 15.10.2013 г. (Обн. ДВ, бр. 92 от 22.10.2013 г.)

Наредбата е приета на основание чл.43, ал.5 от Закона за управление на отпадъците.

С наредбата се определят:

- подходящите за биологично третиране биоотпадъци и други биоразградими отпадъци;

- условията, при които компостът и ферментационният продукт престават да бъдат отпадък по смисъла на ЗУО;
- изискванията към производството и качеството на компоста, ферментационния продукт и др., получени от процеса на механично-биологично третиране (МБТ);
- изискванията за етикетиране, употреба и пускане на пазара на получения компост, ферментационен продукт, органичен почвен подобрител, стабилизирана органична фракция от МБТ.

За производството на компост и ферментационен продукт се използват само:

- разделно събрани биоотпадъци и биоразградими отпадъци (посочени в Приложение №1 на наредбата);
- утайки от ПСОВ, които отговарят на определени изисквания;
- добавки в установените количества.

НАРЕДБА за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС №277 от 5.11.2012 г. (Обн., ДВ, бр. 89 от 13.11.2012 г., в сила от 13.11.2012 г.)

Наредбата е приета на основание чл. 43, ал. 4 от Закона за управление на отпадъците.

С наредбата се регламентират:

- предотвратяването и ограничаването на замърсяването на компоненти на околната среда, както и ограничаването на риска за човешкото здраве и околната среда в резултат на третирането и транспортирането на строителните отпадъци (СО);
- създаването на екологосъобразна система за управление и контрол на дейностите по събиране, транспортиране и третиране на СО;
- изискванията за влагане на рециклирани строителни материали в строителството;
- изискванията за управление на СО в процеса на строителство и премахване на строежи.

Кметът на общината отговоря за предаването на отделените строителни отпадъци по време на принудителното премахване на строежи, за оползотворяване на материалите и за влагане на рециклирани строителни материали, включително за покриването на разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране.

Разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране на строителни отпадъци, получени в резултат на принудителното премахване на строеж, са за сметка на извършителя на незаконния строеж или на собственика на сградата или съоръжението. Въз основа на влязла в сила заповед за премахване на строежа и протокол за извършените разходи за дейностите по транспортиране и оползотворяване на отпадъците **кметът на общината** подава заявление за издаване на заповед за незабавно изпълнение за събиране на вземането от задължените лица по реда на чл. 417, т. 2 от Гражданския процесуален кодекс.

Изпълнението на плана за управление на строителни отпадъци и състоянието на строежите, за които не се упражнява строителен надзор се отчитат на кмета на общината по образец съгласно наредбата, в който възложителят/изпълнителят описва изпълнението на целите за оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци и целите за влагане на рециклирани строителни материали при реализацията на проекта, като се прилагат и копия на първични счетоводни документи, доказващи предаването на отпадъците на лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ за извършване на дейности с отпадъци.

НАРЕДБА за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци (приета с ПМС №53 от 1999 г., ДВ, бр.29/1999 г.)

Наредбата е издадена на основание чл.23 от Закона за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда (Обн., ДВ. бр.86/1997 г., отм. ДВ, бр. 86 от 30.09.2003 г.).

С наредбата се уреждат изискванията за третиране (събиране, приемане, обезвреждане) и транспортиране на производствени и опасни отпадъци, както и изисквания към площадките, съоръженията и инсталациите за временно съхраняване на отпадъци.

Кметът на общината отговаря за съответствието на всички общински площадки, определени за дейности с отпадъци, с изискванията, поставени с наредбата.

НАРЕДБА №2 за класификация на отпадъците (издадена от министъра на околната среда и водите и министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр. 66 от 08.08.2014 г.)

Наредбата е приета на основание чл. 3, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците.

С наредбата се определят условията и редът за класификация на отпадъците по видове и свойства. Целта на наредбата е класифициране на отпадъците, осигуряващо екологосъобразното им управление в съответствие със Закона за управление на отпадъците (ЗУО) и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

Наредбата се прилага за вещества, предмети или части от предмети, съответстващи на определението за отпадъци по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на ЗУО.

Притежателят на отпадъци е длъжен да класифицира отпадъците, образувани в резултат от дейността му, като предприеме всички необходими действия по реда на тази наредба.

НАРЕДБА №1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (обн., ДВ, бр. 51 от 20.06.2014 г.)

Наредбата е издадена на основание чл. 48, ал. 1 Закона за управление на отпадъците.

С наредба са определени:

- редът и образците за водене на отчетност за дейностите по отпадъците;
- редът и образците за предоставяне на информация за дейностите по отпадъците;
- редът за предоставяне на информация от лицата, които пускат на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци;
- редът за водене на публичните регистри от ИАОС, посочени в чл.45, ал.1 от Закона за управление на отпадъците;
- изграждането и поддържането на информационна система за отпадъци.

НАРЕДБА №7 за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци (издадена от министъра на околната среда и водите, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на земеделието и горите и министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр. 81 от 17.09.2004 г.)

Наредбата е издадена на основание чл.13 от отменения Закона за управление на отпадъците и е запазила действието си на основание §9, ал.2 от ПЗР на ЗУО.

С наредбата се определят изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци. Наредбата се отнася за площадките, предназначени за разполагане на съоръжения за третиране на битови, строителни, производствени и опасни отпадъци чрез извършване на следните дейности и операции:

1. събиране на отпадъци, при източника на тяхното образуване и на самостоятелни площадки за събиране и/или сепариране на отпадъци;
2. временно съхраняване на отпадъците, на претоварни площадки и станции и на площадки за балиране, пакетиране или брикетиране на отпадъци преди или след извършване на основната дейност по обезвреждането им;
3. оползотворяване на отпадъци;
4. обезвреждане на отпадъци;
5. депониране на отпадъци.

Площадките за третиране на отпадъци се отреждат с влязъл в сила подробен устройствен план (ПУП), изработен и одобрен по реда на Закона за устройство на територията. С наредбата са въведени изисквания към геоложките, хидрогеоложките и

хидроложките условия, на които трябва да отговарят площадките за третиране на отпадъци.

НАРЕДБА №6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (издадена от министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 80 от 13.09.2013 г., в сила от 13.09.2013 г.)

Наредбата е издадена на основание чл. 43, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците.

С наредбата се определят:

- условията и изискванията за проектиране, изграждане, експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци закриване на депа;
- процедурата и критериите за приемане на отпадъци на депа;
- изискванията към проектните решения на тялото на депата;
- общи правила при третиране на отпадъците.

Наредбата регламентира класификацията на депата за отпадъци в класовете неопасни, инертни и опасни и посочва какви видове отпадъци могат да се обезвреждат в тях.

Наредбата въвежда забрана за депонирането на: течни; експлозивни, корозивни, оксидиращи, леснозапалими или запалими отпадъци; болнични и други клинични отпадъци от хуманното и ветеринарното здравеопазване, които с наредбата са класифицирани като инфекциозни; излезли от употреба гуми и др.

Посочени са критериите за приемане на отпадъци на депа, както и редът за извършване изпитване на отпадъците: основно охарактеризиране на отпадъците за изпитване на поведението на отпадъците в условията на депото, изпитване за установяване на съответствието и проверка на място.

НАРЕДБА №4 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци (обн. ДВ, бр. 36 от 2013 г.)

Наредбата е издадена на основание чл. 43, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците.

С наредбата се определят условията и изискванията за изграждане и експлоатация на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на твърди или течни отпадъци с оглед предотвратяване, намаляване и/или ограничаване в максимално възможна степен на замърсяването на околната среда, включително на изпускания в резултат на изгарянето емисии на вредни вещества в атмосферния въздух, почвите, повърхностните и подземните води, и произтичащия от тях риск за човешкото здраве.

Наредбата въвежда изисквания по отношение на температурата на хомогената газова смес и времето ѝ за престой.

НАРЕДБА за опаковките и отпадъците от опаковки (обн., ДВ, бр. 85 от 06.11.2012 г., изм. и доп., бр. 76/30.08.2013 г.)

Наредбата е приета на основание чл. 13, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците.

С наредбата се определят изискванията за пусканите на пазара опаковки и опаковъчни материали, както и за разделното събиране, многократна употреба, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане на отпадъци от опаковки, включително постигането на цели за рециклиране и/или оползотворяване.

Системите за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, организирани от организациите по оползотворяване, съответно от кметовете на общини, обхващат не по-малко от 6 000 000 жители на територията на страната и задължително включват курортните населени места и всички населени места с население над 5 000 жители.

Съгласно правната норма на чл. 19, ал. 3, т. 7 ЗУО кметът на **общината** отговаря за организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци (в частност – отпадъци от опаковки).

Кметът на общината изпълнява задълженията си по отношение на отпадъците от опаковки, като сключва договори за изграждане на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на общината при минимални параметри на системата (минимален общ обем на цветни съдове, площадка за извършване на дейностите по предварително третиране на разделно събраните отпадъци от опаковки и съоръжения за предварително третиране на отпадъци от опаковки) с организации по оползотворяване, и/или лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ за извършване на дейности с отпадъци, издаден по реда на ЗУО, и/или комплексно разрешително.

Кметът на общината следва да определи местата за разполагане на елементите от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на общината, в т.ч. разполагането на съдове за събиране на битови отпадъци и съдове за разделно събиране,

Кметът сключва договор за изграждане на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки с лица, притежаващи документ за дейности с отпадъци и/или КР в случай на писмен отказ от всички организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки да сключат договор за изграждане и обслужване на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на съответната община.

Кметът на общината осигурява и организира прилагането на подходящи мерки за недопускане на посегателства и кражби на отпадъците от съдовете за разделно събиране на отпадъци от опаковки. Контейнерите за битови отпадъци следва да бъдат различни от тези за отпадъци от опаковки, в т.ч. и по цвят (да не бъдат в жълт, зелен или син цвят).

Кметът на общината съдейства при подготовката и провеждането на разяснителните кампании на организациите по оползотворяване.

НАРЕДБА за излезлите от употреба моторни превозни средства (Приета с ПМС №11 от 15.01.2013 г., обн., ДВ, бр. 7 от 25.01.2013 г., изм. и доп., бр. 95 от 1.11.2013 г., в сила от 1.11.2013 г.)

Наредбата е приета на основание чл. 13 от Закона за управление на отпадъците.

С наредбата се определят изискванията за събирането, транспортирането и третирането на излезлите от употреба моторни превозни средства (ИУМПС) и изискванията към пусканите на пазара моторни превозни средства (МПС), материали и компоненти за тях.

Съгласно правната норма на чл. 19, ал. 3, т. 7 ЗУО **кметът на общината** отговаря за организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци (в частност – ИУМПС).

Кметът на общината:

1. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци на територията на общината за предаване на ИУМПС в съответствие с програмата по чл. 52, ал. 1 ЗУО (Програма за управление на отпадъците на съответната община) и наредбата по чл. 22 ЗУО (наредба за управление на отпадъците на територията на дадена община, приета с решение на съответния общински съвет);

2. организира дейностите по събирането на ИУМПС по чл. 143, ал. 7 и 8 ЗДП и предаването им в центрове за разкомплектуване, за което уведомява звеното „Пътна полиция“ при Столичната дирекция на вътрешните работи или областната дирекция на Министерството на вътрешните работи по месторегистрация на МПС.

Местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци се отреждат с достатъчно площ, като се отчита броят на ИУМПС на територията на общината за година.

Кметът на общината извършва горепосочените дейности, като сключва договор с:

- организации по оползотворяване на ИУМПС;
- лица, които изпълняват задълженията си индивидуално.

Кметът на общината контролира изпълнението на задълженията във връзка със сключените договори с ООп или с лица, които изпълняват задълженията си индивидуално.

НАРЕДБА за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (приета с ПМС №256 от 13.11.2013 г., обн. ДВ, бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.)

Наредбата е приета на основание чл. 13, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците.

С наредбата се определят изискванията за разделното събиране, транспортирането, съхраняването, предварителното третиране, повторната употреба, рециклирането, оползотворяването и/или обезвреждането на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО).

Кметът на общината:

1. оказва съдействие на организациите по оползотворяване и на лицата, които изпълняват задълженията си индивидуално, в т. ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на ИУЕЕО;

2. организира изпълнението на задълженията си за участие в системите за разделно събиране на ИУЕЕО по чл. 19, ал. 3, т. 7 ЗУО, като сключва договори с:

- а) организации по оползотворяване на ИУЕЕО, и/или
- б) лица, които изпълняват задълженията си индивидуално, и/или
- в) други лица, притежаващи документ по чл. 35 ЗУО, за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране и/или оползотворяване на отпадъци на територията на съответната община.

Кметът на общината изготвя и утвърждава график за събиране на ИУЕЕО, образувано в бита, включващ не по-малко от две дати годишно. Графикът се обявява чрез местните средства за масово осведомяване и по друг подходящ начин.

Кметът на общината контролира изпълнението на задълженията във връзка със сключените договори с организации по оползотворяване на ИУЕЕО, лица, които изпълняват задълженията си индивидуално и/или лица, притежаващи документ по чл. 35 ЗУО.

НАРЕДБА за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (приета с ПМС №351 от 27.12.2012 г., обн. ДВ, бр.2 от 08.01.2013 г.)

Наредбата е приета на основание чл. 13, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците.

С наредбата се определят изискванията за пускането на пазара на батерии и акумулатори и за разделното събиране, транспортирането, съхраняването, предварителното третиране, рециклирането, оползотворяването и/или обезвреждането на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА).

Кметът на общината:

1. организира дейностите по разделно събиране на портативни и автомобилни НУБА и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на НУБА, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на портативни и автомобилни НУБА;

2. организира изпълнението на задълженията си за участие в системите за разделно събиране на портативни и автомобилни НУБА по чл. 19, ал. 3, т. 7 ЗУО, като сключва договори със:

а) организации по оползотворяване на НУБА, и/или

б) други лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ, издаден по реда на ЗУО, и/или комплексно разрешително.

Кметът на общината контролира изпълнението на задълженията във връзка със сключените договори за разделно събиране на портативни и автомобилни НУБА с ООп или лица, притежаващи документ за дейности с отпадъци, и/или комплексно разрешително.

НАРЕДБА за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми (Приета с ПМС №221 от 14.09.2012 г., обн. ДВ. бр.73 от 25.09.2012 г.)

Наредбата е приета на основание чл. 13, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците.

С наредбата се определят изискванията за събирането, транспортирането, съхраняването, оползотворяването или обезвреждането на излезли от употреба гуми (ИУГ), включително целите за регенерирането и/или рециклирането и/или оползотворяването им.

Когато местата за събиране на ИУГ са разположени върху общински имот **кметът** на общината определя местата за събиране на ИУГ на територията на общината и информира обществеността за местоположението им и условията за приемане на ИУГ.

Кметът на общината съдейства за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на ИУГ и предаването им за оползотворяване или обезвреждане когато има сключен договор с организация по оползотворяване на ИУГ или лица, които изпълняват задълженията си по наредбата индивидуално.

НАРЕДБА за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти (приета с ПМС №352 от 27.12.2012 г., обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013 г.)

Наредбата е приета на основание чл. 13, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците.

С наредбата се определят изискванията за:

1. пускането на пазара на масла;

2. разделното събиране, съхраняването, транспортирането, оползотворяването и обезвреждането на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти.

Кметът на общината определя местата за смяна на отработени моторни масла на територията на общината, без да възпрепятства дейността на лицата, сключили договор с организация по оползотворяване, и/или на лицата, които изпълняват задълженията си индивидуално, и информира обществеността за местоположението им и за условията за приемане на отработените масла. Кметът изпълнява горепосочените задължения, когато местата за смяна на отработени моторни масла са разположени върху общински имот.

Кметът на общината съдейства за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на излезли от употреба масла и предаването им за оползотворяване или обезвреждане. Кметът изпълнява горепосочените си задължения, когато има сключен договор за извършване на дейностите по събиране на отработени масла и предаването им на инсталации за оползотворяване и/или обезвреждане с:

- а) организация по оползотворяване на отработени масла;
- б) лица, които пускат на пазара масла и изпълняват задълженията си индивидуално;
- в) други лица, притежаващи документ за дейности с отпадъци, издаден по реда на ЗУО, и/или комплексно разрешително.

Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса (Приета с ПМС №76 от 12.04.2016 г., обн., ДВ, бр. 30 от 15.04.2016 г., в сила от 16.06.2016 г.)

Наредбата е приета на основание чл. 59, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците.

Продуктовата такса се заплаща за:

- нови, регенерирани и гуми втора употреба;
- моторни превозни средства;
- опаковани стоки и/или опаковъчен материал;
- пластмасови торбички за пазаруване;
- батерии или акумулатори;
- масло;
- електрическо и електронно оборудване.

Лицата, определени със заповед на министъра на околната среда и водите, изпълняващи задълженията си индивидуално, лицата, които са членове на колективни системи, представлявани от организация по оползотворяване, и не са изпълнили задълженията си към нея или към организациите по оползотворяване, заплащат по сметката на ПУДООС за предходната година продуктова такса за съответните продукти в едномесечен срок от издаването на заповедта на министъра на околната среда и водите.

НАРЕДБА за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (Приета с ПМС №339 от 14.12.2004 г., обн., ДВ, бр. 112 от 23.12.2004 г.)

Наредбата е приета на основание чл. 24, ал.2 от отменения Закон за управление на отпадъците.

С наредбата се определят:

- редът и начинът за оползотворяване на утайките от пречиствателни станции и пречиствателни съоръжения за отпадъчни води чрез употребата им в земеделието;
- изискванията, на които трябва да отговарят утайките, за да се гарантира, че няма да имат вредно въздействие върху човешкото здраве и околната среда, включително върху почвата;
- редът за отчитане на оползотворените утайки.

НАРЕДБА №3 от 05.08.2014 г. за изискванията за реда и начина за инвентаризация на оборудване, съдържащо полихлорирани бифенили, маркирането и почистването му, както и за третирането и транспортирането на отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили (обн., ДВ, бр. 70 от 22.08.2014 г.)

Наредбата е приета на основание чл. 43, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците.

С наредбата се определят: редът и начинът за инвентаризация и маркиране на оборудване, съдържащо полихлорирани бифенили (ПХБ); редът и начинът за почистване на оборудване, съдържащо ПХБ, с оглед предотвратяване на вредното му въздействие върху човешкото здраве и околната среда; изискванията за третиране и транспортиране на отпадъци, съдържащи ПХБ.

Наредбата се прилага за притежателите на оборудване, потенциално съдържащо ПХБ, с обем на работната течност над 5 dm³.

НАРЕДБА №3 за изискванията към инсталации, произвеждащи титанов диоксид (обн. ДВ, бр. 49/04.06.2013 г.)

Наредбата е издадена на основание чл. 43, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците

С наредбата се определят изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации, произвеждащи титанов диоксид, с оглед предотвратяване, намаляване и ограничаване в максимално възможна степен на замърсяването на околната среда, включително на изпусканията в резултат на производството емисии на опасни вещества и произтичащия от тях риск за човешкото здраве и замърсяване на околната среда.

НАРЕДБА за реда и начина за изчисляване на размера на финансовата гаранция или еквивалентна застраховка и за предоставяне на годишни справки-декларации при трансграничен превоз на отпадъци (Приета с ПМС №195 от 10.07.2014 г., обн., ДВ, бр. 59 от 18.07.2014 г.)

Наредбата е приета на основание чл. 111 ЗУО.

С наредбата се определят редът и начинът за изчисляване на финансовата гаранция или еквивалентна застраховка в случаите, когато се изисква такава съгласно чл. 6 от Регламент (ЕО) №1013/2006, както и редът за предоставяне на годишни справки-декларации за превозите, за които не се изисква нотификация в съответствие с чл. 103 ЗУО.

НОРМАТИВНИ документи на национално ниво, регламентиращи финансирането на дейностите по управление на отпадъците

ЗАКОН за местните данъци и такси

Механизмът за финансиране на изпълнението на задълженията на общините по управлението на битовите отпадъци, делегирани със Закона за управление на отпадъците е регламентиран със Закона за местните данъци и такси. Въведена е „такса битови отпадъци“, която се заплаща за услугите по събирането, транспортирането и третиране на отпадъци (обезвреждане или оползотворяване) в депа или други съоръжения за третиране на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места.

Събирането на такса битови отпадъци и постъпването ѝ в бюджета на общината е регламентирано от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ). Общинският съвет определя размера на такса „битови отпадъци“ за населените места от общината при спазване на следните принципи:

- възстановяване на пълните разходи на общината по предоставяне на услугата;
- създаване на условия за разширяване на предлаганите услуги и повишаване на тяхното качество;
- постигане на по-голяма справедливост при определяне и заплащане на таксата.

Дейностите по управление на отпадъците на територията на населените места на общината се финансират от приходите от таксата за битови отпадъци. Таксата се определя в годишен размер, за всяко населено място, с решение на Общинския съвет, въз основа на одобрена план-сметка. План-сметката включва необходимите разходи за:

- осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци – контейнери, кофи и други;
- събиране, включително разделно, на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им;
- проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за

обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по чл. 60 и 64 от Закона за управление на отпадъците;

- почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване.

Размерът на таксата се определя ежегодно от общинския съвет, за всяко населено място въз основа на одобрена план-сметка за разходите на населеното място. Размерът на таксата се определя за всяка услуга поотделно – сметосъбиране и сметоизвозване, обезвреждане / оползотворяване на битовите отпадъци в депа или в други съоръжения, чистота на териториите за обществено ползване.

Ежегодно до 31 октомври със заповед на кмета на общината се определят границите на районите, в които се извършват дейностите, както и честотата на извършването им (чл.63, ал.2 от ЗМДТ).

С приетия от Народното събрание ЗИД на ЗМДТ, ДВ бр.101 от 2013 г. беше изменен текста на чл. 67, ал. 2 от ЗМДТ, с което отпадна възможността общините да събират ТБО в размер, определен на база данъчната оценка на недвижимите имоти, тяхната балансова стойност или пазарната им цена. Промяната следваше да влезе в сила от 01.01.2015 г. Според § 13а от Заключителните разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ) до 30 март 2015 г. Министерският съвет съвместно с НСОББ разработва методика за изготвяне на план-сметката с необходимите разходи за дейностите и за видовете основи, които служат за определяне на размера на таксата за битови отпадъци, и внася в Народното събрание проект за изменение на чл. 66 и чл. 67 от ЗМДТ.

Първоначално новият метод за определяне на таксата трябваше да започне да действа от 1 януари 2015 г., но с изменението на ЗМДТ (ДВ, бр.105 от 2014 г.) този срок беше променен на **1 януари 2016 г.**, а срокът за разработване на методика за изготвяне на план-сметката с необходимите разходи за дейностите и за видовете основи, които служат за определяне на размера на таксата за битови отпадъци беше отложен до **30 март 2015 г.**

С приемането на ЗИД на ЗМДТ (обн., ДВ бр. 95 от 2015 г.) са променени сроковете за влизане в сила на закона, както следва:

- по отношение определянето на размера на таксата – в левове на ползвател или пропорционално върху основа, определена от общинския съвет, която не може да бъде данъчната оценка на недвижимите имоти, тяхната балансова стойност или пазарната им цена – текстът влиза **в сила от 01.01.2017 г.**;
- по отношение разработване на методика за изготвяне на план-сметката – в срок **до 31 март 2016 г.**

НОРМАТИВНИ документи на национално ниво, регламентиращи проектирането и изграждането на съоръжения / инсталации за третиране на отпадъци

ЗАКОН за устройство на територията

Законът урежда обществените отношения, свързани с устройството на територията, изискванията към инвестиционното проектиране и строителството в страната, и определя ограниченията върху собствеността за устройствени цели.

Съоръженията и инсталациите за третиране на отпадъци са определени като елементи на техническата инфраструктура. Това създава допълнителни административни бариери и забавяния на планирането и изграждането им, тъй като се изисква изработването на специален подробен устройствен план (ПУП), дори ако теренът е определен с общия устройствен план (ОУП) или ПУП за промишлени цели, т.е. неясен остава въпросът защо на терени, определени с устройствен план като промишлени, на които могат да се изграждат енергийни, химически, металургични и други подобни обекти, могат да стартират проекти за отпадъци, например компостираща или сепарираща инсталация, но след провеждане на процедура за нов ПУП. От гледна точка на характеристиките, значимостта, сложността и рисковете при експлоатация, тези инсталации са определени като втора категория строеж от общо осем категории, като първа категория са най-сложните и рискови, а осма категория – с незначителен риск и сложност.

Законът за устройство на територията съдържа разпоредби във връзка с произтичащите от ЗУО изисквания относно строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради:

- оценката за съответствието на инвестиционните проекти със съществените изисквания към строежите обхваща проверката на тези проекти за съответствие с редица изисквания, включително и с изискванията за селективно разделяне на отпадъците, образувани по време на строително-монтажните работи и дейностите по разрушаване с цел осигуряване на последващото им оползотворяване, включително рециклиране и постигане на съответните количествени цели за оползотворяване и рециклиране;
- премахването на строежи се извършва след одобряване на план за управление на строителни отпадъци, изискван от ЗУО;
- в разрешението за строеж се вписват мерките за селективно разделяне на отпадъците, образувани по време на строително-монтажните работи и дейностите по разрушаване и осигуряване на последващото им оползотворяване, включително рециклиране;
- на фаза одобрение на строеж за въвеждане в експлоатация не се допуска въвеждане в експлоатация, когато:
 - липсва определен размер на отчисленията за единица депониран отпадък за последващо закриване и експлоатация по чл.60 от ЗУО;
 - не е издадено разрешение или регистрационен документ за дейности с отпадъци, когато такива се изискват по реда на ЗУО.

С приемането на Закона за устройство на територията през 2001 г. се въвежда разпоредба общините да осигуряват терените и изграждането на съоръженията и инсталациите за третиране на битовите и строителните отпадъци. Този текст поставя значителни ангажменти към общините в сравнение с компетенциите им, произтичащи от ЗУО от 2012 г., които по отношение на строителните отпадъци и от разрушаване на сгради на територията на общината се свеждат до организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци единствено от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община, както и общите изисквания, валидни за всички възложители на инвестиционни проекти. Впоследствие изискването за осигуряване на терен за инсталации за строителни отпадъци е отпаднало.

VIII.1.1.2. АНАЛИЗ НА ОБЩИНСКАТА НОРМАТИВНА РАМКА

Основният програмен документ в областта на управлението на дейностите по отпадъците на местно ниво е Общинската програма за управление на отпадъците.

Наредба по чл. 22 Закона за управление на отпадъците

Към момента на изготвяне на Програма за управление на отпадъците на Община Иваново за периода 2016-2020 г. общината няма разработена Наредба за управление на дейностите по отпадъците, издадена на основание чл.22 от ЗУО.

Наредба №8 за управление на отпадъците на територията на Община Иваново е приета с Решение №162 по Протокол №19/24.02.2005 г., посл. изм. с Решение №438 по Протокол №53/2010 година на Общински съвет – Иваново. Наредбата не е съобразена с влезлия в сила през юли 2012 година Закон за управление на отпадъците и същата е загубила правно действие на основание §12 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗУО.

Общинската администрация е в процес на разработване на проект на нова наредба по реда на чл.22 ЗУО, който след публикуването му на интернет-страниците на Община Иваново и Общински съвет – Иваново ще бъде приет.

Наредба по чл. 9 от Закона за местните данъци и такси

Общинският съвет приема наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги. На територията на Община Иваново действа *Наредба №1 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Иваново*, приета с Решение №83 по Протокол №9 от 21.04.2016 г. на Общински съвет – Иваново.

В Раздел VII от наредбата е определен начинът на заплащане за услугите по сметосъбиране и сметоизвозване, обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения и поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване.

VIII.1.2. ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ НА НАЦИОНАЛНО И ОБЩИНСКО НИВО

❖ Национален план за управление на отпадъците за периода 2014-2020 г.

Националният план за управление на отпадъците 2014 – 2020 г. е приет с Решение №831 от 22 декември 2014 г. на Министерски съвет. Това е четвъртият програмен документ на национално ниво за управление на дейностите по отпадъците в Р България.

Националният план за управление на отпадъците за периода 2014-2020 г. е разработен в съответствие с чл. 28 и чл.29 от РДО и чл. 49 и чл.50 от ЗУО.

Планът съдържа анализ на текущото състояние на управлението на отпадъците в Република България, мерките, които трябва да се предприемат за подобряване на съобразената с околната среда подготовка за повторна употреба, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци, както и оценка на начина, по който планът ще подпомогне изпълнението на целите и прилагането на разпоредбите на закона. Планът предвижда мерки за насърчаване разработването на продукти, за да се намали въздействието им върху околната среда и образуването на отпадъци в процеса на производството и последващата употреба на продуктите, както и за да се гарантира, че оползотворяването и обезвреждането на продуктите, които са се превърнали в отпадъци.

НПУО е напълно съобразен с основните цели в европейското екологично право в сектор „Отпадъци” и съдържа ключови цели (събиране, оползотворяване и рециклиране) и мерки за тяхното постигане за всички видове масово разпространени отпадъци (отпадъци от опаковки, ИУЕЕО, ИУМПС, отработени масла и отпадъчни нефтопродукти, НУБА, ИУГ), биоотпадъци и строителни отпадъци.

❖ Национален стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г.

В новата Рамкова директива за отпадъците 2008/98/ЕО се въвежда понятието биоотпадъци. Биоотпадъците са нова концепция в законодателството. Това са биоразградими отпадъци от паркове и градини, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от хранително-преработвателните предприятия. Те се разделят на два основни потока: зелени отпадъци от паркове и градини, които съдържат около 50-60% влага и повече дървесина и кухненски отпадъци, при които съдържанието на влага достига до 80%. В биоотпадъците не се включват остатъци от горскостопанска или селскостопанска дейност, естествени торове, утайки от отпадъчни води или други биоразградими отпадъци като естествен текстил, хартия или обработена дървесина.

Планът е разработен с цел подобряване на околната среда в резултат на намаленото депониране и производството на продукти от биоразградими битови отпадъци, които представляват почти две трети от генерираните битови отпадъци и най-вече ограничаване на емисиите на парникови газове и подобряване на качеството на почвите в страната.

В изпълнение на европейската директива за депата за отпадъци предвидените мерки в плана предвиждат количествата биоразградими битови отпадъци да намалее до 50% от депонираните в страната такива отпадъци през 2013 г. и до 35% от депонираните в страната такива отпадъци през 2020 г.

Национален стратегически план за управление на утайките от ГПСОВ за периода 2014- 2020 г.

Утайките от ПСОВ са отпадък, чието количество в България ще се увеличава поради изграждането на нови канализации и ПСОВ с цел подобряване на качеството на речните и морските води в страната. В тази връзка под координацията на МОСВ е разработен Национален стратегически план за управление на утайките от ГПСОВ на територията на Р България 2014 – 2020 г., който е одобрен от министъра на околната среда и водите. Планът предлага дългосрочен подход към управлението на този поток отпадъци в България. В частност Планът прогнозира количествата утайки, които се очаква да бъдат генерирани в резултат на пречистването на отпадъчни води до 2020 г., определя възможностите за оползотворяването им и поставя цел до 2020 г. този поток отпадъци да бъде 100% оползотворен по екологосъобразен начин, вместо преобладаващо да се депонира.

Планът идентифицира недостатъците и пречките, които трябва да бъдат премахнати и преодолені, за да се осъществи въпросната цел. Разработен е практически възможен и финансово достъпен план за обезвреждане на утайките от отпадъчни води в страната в съответствие с европейските стандарти. Основните мерки са насочени към преодоляване на пречките за оползотворяване на продуктите от третираните утайки от ПСОВ, в т.ч. обучение на оператори на ПСОВ, земеделски производители и други потребители, осигуряване на качеството на продуктите и на процесите, разпространение на информация с цел подпомагане на реализацията на продуктите от утайки.

❖ Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Р. България за периода 2011-2020 г.

Основната цел на Националният стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на сгради (ОСР) на територията на Р България е да се допринесе за устойчивото развитие на Р. България чрез рециклиране и оползотворяване на 70% от строителните отпадъци към 2020 г., което да доведе до намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от генерираните им, подобряване на ефективността на използване на ресурсите, увеличаване отговорностите на замърсителите, стимулиране на инвестициите за управление на отпадъците. Стратегическият план е разработен в съответствие с изискванията на Рамковата директива 2008/98/ЕС за отпадъците и европейската Тематичната стратегия за предотвратяване образуването на отпадъци и рециклиране. Планът предвижда нормативни, административни, технически и инвестиционни мерки за поетапно достигане на стратегическата цел.

❖ Трети Национален план за действие по изменение на климата за периода 2013-2020 г.

Документът е приет с Решение №439 на Министерски съвет от 01.06.2012 г.

Третият план за действие по изменение на климата предвижда конкретни мерки за намаляване на емисиите парникови газове във всички сектори, като тези мерки са съобразени с политиката на страната в областта на изменението на климата и съответно с потенциала на националната икономика за редукция на емисиите. Общият ефект от

предвидените мерки ще гарантира изпълнение на поетите ангажименти и постигане на правно обвързващите за страната ни европейски цели.

❖ **Актуализиран национален план за действие за управление на устойчивите органични замърсители в Р.България 2012-2020 г.**

Документът е приет с Протокол №33.2 на Министерски съвет от 05.09.2012 г.

Стратегическата цел на плана е намаляване на риска за човешкото здраве и околната среда от устойчивите органични замърсители. В плана е осъществена оценка на състоянието, включително наличието, пускането на пазара, производството и вноса, управлението, мониторинга, информационните системи и др. Част от залежалите устойчиви органични замърсители – пестициди, които по същество са опасни отпадъци, са предмет на подробни анализи и мерки в плана. Именно залежалите пестициди са пресечната точка на двата плана, които предвиждат идентични мерки за решаване на проблема и по-конкретно износ извън страната за окончателно обезвреждане.

❖ **Оперативна програма „Околна среда 2014- 2020 г.”**

Оперативната програма е документ, представен от държава-членка на Европейския съюз, и одобрен от Европейската комисия, установяващ стратегия за развитие със съгласувани приоритети, която да бъде реализирана с помощта на Фонд, а по отношение на цел „Сближаване” с помощта на КФ и ЕФРР.

Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ е основният програмен документ за изпълнението на националната политика в областта на околната среда. Предназначението на подкрепата в тази рамка е защитата и запазването на природните ресурси на България и подобряването на състоянието на околната среда в цялата страна.

Таблица VIII-1.2 Разпределение на финансовия план по приоритетни оси, фондове, категории региони и тематични цели (в евро)

Приоритетна ос	Фонд	Категория регион	Тематична цел	Подкрепа от Съюза	Национално участие	Обща стойност на финансирането
Води	Кохезионен фонд (КФ)		Опазване и защита на околната среда и насърчаване на ефективното използване на ресурсите	1 016 870 809	179 447 790	1 196 318 599
Отпадъци	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	Опазване и защита на околната среда и насърчаване на ефективното използване на ресурсите	244 616 731	43 167 659	287 784 390
Натура 2000 и биоразнообразие	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	Опазване и защита на околната среда и насърчаване на ефективното използване на ресурсите	86 181 500	15 208 500	101 390 000

Приоритетна ос	Фонд	Категория регион	Тематична цел	Подкрепа от Съюза	Национално участие	Обща стойност на финансирането
Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища	Кохезионен фонд (КФ)		Насърчаване на адаптирането към последиците от изменението на климата, превенция и управление на риска	66 749 074	11 779 249	78 528 323
Подобряване качеството на атмосферния въздух	Кохезионен фонд (КФ)		Опазване и защита на околната среда и насърчаване на ефективното използване на ресурсите	50 000 000	8 823 530	58 823 530
Общо				1 464 418 114	258 426 728	1 722 844 842

Приоритетна ос 2 „Отпадъци” на ОПОС в програмен период 2014-2020 г. ще финансира основно дейности по изграждане на съоръжения/инсталации за третиране на битови отпадъци – инсталации за сортиране, компостиране, анаеробно разграждане и т.н.

Целта на приоритетна ос 2 е постигане на съответствие с йерархията при управлението на отпадъците съгласно Директива 2008/98/ЕО. В резултат от изпълняваните мерки ще се постигне намаляване количеството на депонираните битови отпадъци (БО) чрез повторна употреба, рециклиране и оползотворяване. Най-голям дял от депонираните битови отпадъци са биоразградимите. Инвестиционните мерки ще доведат до постепенното намаляване на количествата на депонираните и увеличаване на количествата рециклирани/оползотворени биоразградими отпадъци.

Мерките за подобряване управлението на битовите отпадъци съгласно йерархията и за изпълнение на законодателни изисквания са както следва:

- Проектиране и изграждане на центрове за повторна употреба, за поправка и подготовка за повторна употреба, вкл. осигуряване на съоръжения и техника за целите на дейността;
- Проектиране и изграждане на площадки и инсталации за предварително третиране на битови отпадъци;
- Осигуряване на необходимото оборудване и на съоръжения и техника за разделно събиране на биоразградими и зелени отпадъци;
- Проектиране и изграждане на анаеробни и/или компостиращи инсталации за разделно събрани биоразградими и /или зелени отпадъци;
- Проектиране и изграждане на инсталации за оползотворяване на битови отпадъци – трета фаза на интегрирана система от съоръжения за третиране на битовите отпадъци на Столична община;
- Проектиране и изграждане на съпътстваща инфраструктура към описаните по-горе инсталации (напр. електроснабдяване, път, водоснабдяване), която обслужва само изгражданите обекти;
- Дейности, свързани с изпълнение на демонстрационни/пилотни проекти с цел събиране, синтезиране, разпространение и прилагане на нови, нетрадиционни успешни

мерки, добри практики и/или управленски подходи в областта на управлението на отпадъците, както и въвеждане на нови технологии и организиране на информационни кампании, насочени към предотвратяване образуването на отпадъци и формирането на общество с нулеви отпадъци („zero waste“ society).

Бенефициенти по Приоритетна ос 2 „Отпадъци“ на ОПОС 2014-2020 г. са общини; юридически лица със стопанска цел; структури /звена в структурата на МОСВ; юридически лица с нестопанска цел – за дейности, свързани с изпълнение на демонстрационни/пилотни проекти.

СТЕПЕН НА изпълнение на мерките от предходната програма за управление на отпадъците и анализ на мерките, които не са изпълнени с анализ на причините

Съобразно Методическите указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците в настоящия раздел е направен преглед на изпълнението на мерките, предвидени в предходната Програма за управление на отпадъците, която за Община Иваново е била изготвена с период на действие 2005-2015 г.

На основание § 11. от ПЗР на ЗУО приетите програми по чл. 29, ал. 1, т. 1 от отменения Закон за управление на отпадъците запазват своето действие до изтичането на срока им, но не по-късно от две години от влизането в сила на закона.

Загубилата действие предходна Програма е съдържала План за действие и е включвала основните мерки и дейности, предвидени за изпълнение на поставените цели.

В **Таблица VIII-1.3.** е направен отчет на изпълнението на всяка една мярка от десетте цели на Програма за управление на отпадъците на Община Иваново, която е действала за периода 2005-2014 г.

Таблица VIII-1.3 Преглед на изпълнение на мерки / дейности, заложи в План за действие към ПУО на Община Иваново за периода 2005-2015 г.

№	Мярка / Дейност	Срок за изпълнение	Степен на изпълнение на мярката
ЦЕЛ 1	ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И НАМАЛЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ		
1.1	Определяне размера на такса за битови отпадъци съобразно реално образуваните количества от съответното домакинство	31.12.2012 г.	С действащата <i>Наредба №1 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услугите</i> , приета от ОбС – Иваново, Раздел VII, чл. 45 Размерът на таксата се определя в левове, според количеството на битовите отпадъци, като лицата по чл. 44 подават декларация в Община Иваново до 30 ноември на предходната година. Изпълнена.
ЦЕЛ 2	УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА РЕЦИКЛИРАНИ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ		
2.1	Изграждане на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки в община Иваново	31.12.2012 г.	Към 2012 година за осъществяване на разделно събиране на битовите отпадъци на територията на общината е бил сключен договор с „ЕКОКОЛЕКТ” АД – София. На основание чл. 2 от договора е разработена Програма за разделно събиране на отпадъци от опаковки в цветни контейнери на територията на община Иваново. Договорът е прекратен от страна на ООп в края на 2012 г., и към настоящия момент на територията на общината няма изградена и функционираща система за разделно събиране на отпадъци от опаковки поради липсата на интерес от организациите по оползотворяване на отпадъците от опаковки. Това се дължи основно на факта, че количествата на рециклируемите отпадъци, и като цяло количествата на образуваните отпадъци на територията на общината са много ниски, а разходите от страна на ООп за управлението на дейностите по отпадъци е висок. Мярката е изпълнена към 2012 г.

№	Мярка / Дейност	Срок за изпълнение	Степен на изпълнение на мярката
2.1.1	Изграждане на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки в големите населени места в общината, административни сгради и учебни заведения	31.12.2010 г.	---
2.1.2	Оптимизиране на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки и доизграждането ѝ на територията на всички населени места от общината	31.12.2012 г.	Предстои да бъде изпълнена – след въвеждане в експлоатация на Инсталация за сепариране на битови отпадъци за регион Русе.
2.2	Въвеждане на система за събиране на излезли от употреба моторни превозни средства	31.12.2012 г.	Не е изпълнена. Не е проявен интерес от юридически лица за обособяване на площадки за събиране на ИУМПС на територията на общината.
2.3	Въвеждане на системи за домашно компостиране в населените места на територията на общината	31.10.2015 г.	Не е изпълнена за срока на действие на програмата. Предстои да бъде изпълнена – при наличие на доказана целесъобразност, аргументирана с ПИП и др.
2.4.	Въвеждане на система за събиране на едрогабаритни отпадъци	31.12.2012 г.	Едрогабаритните отпадъци се събират като част от системата за организирано събиране на смесените битови отпадъци. Отделна система не е изградена.
ЦЕЛ 3	ПОДОБРЯВАНЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА ПО РАЗДЕЛЯНЕ, ВРЕМЕННО СЪХРАНЯВАНЕ, СЪБИРАНЕ И ТРАНСПОРТИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИ		
3.1	Оптимизиране на изградените системи за организирано събиране и транспортиране на битови отпадъци на територията на община Иваново	Постоянен	Изпълнена.
3.2	Закупуване и доставка на съдове за съхраняване на битови отпадъци в населените места на територията на община Иваново	Постоянен	Изпълнена. Съдовете се подменят периодично – при необходимост.

№	Мярка / Дейност	Срок за изпълнение	Степен на изпълнение на мярката
3.3	Закупуване и разполагане на съдове за събиране на дребни битови отпадъци (кошчета)	Постоянен	Изпълнена.
3.4	Въвеждане на система за разделно събиране на хартия в държавните и общински администрации на територията на община Иваново	31.12.2010 г.	Не е изпълнена поради липса на интерес от страна на лица, притежаващи документ за дейности с отпадъци, на които разделно събраните отпадъци да се предават за последващо оползотворяване (в общия случай – организации за оползотворяване на отпадъци от опаковки)
ЦЕЛ 4	ЕКОЛОГОСЪОБРАЗНО ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИ		
4.1	Депониране на образуваните битови отпадъци “Регионално депо за неопасни, инертни и опасни отпадъци за общините Русе, Ветово, Иваново, Сливо поле и Тутракан”	Постоянен	Изпълнена, експлоатацията на всички сметища на територията на община Иваново е преустановена. Събраните битови отпадъци от територията на общината се извозват организирано към Регионално депо – Русе.
4.2	Транспортиране на 16 броя обезвредени в стоманобетонени кубове пестициди до Регионално депо-Русе	31.12.2010 г.	Изпълнена
4.3	Рекултивация на депа на територията на община Иваново	2010 г.	---
4.3.1	Рекултивация на 1 селско сметище	1.07.2011 г.	Изпълнена. Процедурата е приключена с протокол от комисия по реда на Наредба № 26.

№	Мярка / Дейност	Срок за изпълнение	Степен на изпълнение на мярката
	(с.Пиргово) по проект “Подготовка на работни проекти, тръжна документация и изпълнение на строителен надзор за дейностите по закриване на 18 общински сметища, разположени на територията на 5 региона: Монтана, Русе, Севлиево, Силистра и Созопол”, Europe Aid / 120520/D/SV/BG		
4.3.2	Изготвяне на технически проект за рекултивация на сметища за битови отпадъци на територията на община Иваново	31.12.2010 г.	Изготвени са технически проекти за рекултивация на общинско депо и селски сметища. Поради липса на финансови средства СМР по рекултивация на нарушените терени не са изпълнени към момента.
4.3.3	Рекултивация на всички съществуващи селски сметища на територията на община Иваново	31.12.2012 г.	Изготвени са технически проекти за рекултивация на общинско депо и селски сметища. Поради липса на финансови средства СМР по рекултивация на нарушените терени не са изпълнени към момента.
4.4	Подобряване на контрола срещу изоставянето, нерегламентираното изхвърляне и изгаряне или друга форма на неконтролирано обезвреждане на отпадъците	Постоянен	Изпълнена. Със Заповед на Кмета на Община Иваново е възложен контролът на всички кметове на населени места в общината.
4.5	Почистване на терени (общинска собственост), замърсени с неопасни отпадъци	Постоянен	Изпълнена. Към 2016 г. не са локализирани нови замърсени терени.
ЦЕЛ 5	ПРАВНО РЕГУЛИРАНЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ И УСКОРЯВАНЕ ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО И ПОЛИТИКАТА В ТАЗИ ОБЛАСТ		
5.1	Изменение на наредба за управлението на дейностите по отпадъците на територията на община Иваново	Постоянен – при необходимост	В процес на изпълнение. Предстои обществен достъп на проекта на новата Наредба.

№	Мярка / Дейност	Срок за изпълнение	Степен на изпълнение на мярката
5.2	Актуализация и отчет за изпълнението на Програма за управление на дейностите по отпадъците на община Иваново	Постоянен - при необходимост; Ежегодно до 31 март	Изпълнява се.
ЦЕЛ 6	УВЕЛИЧАВАНЕ НА ИНВЕСТИЦИИТЕ В СЕКТОРА И ПРИЛАГАНЕ НА ПРИНЦИПИТЕ “ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ” И “ЗАМЪРСИТЕЛЯТ ПЛАЩА” В СИСТЕМА ЗА ИНТЕГРИРАНО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ		
6.1.	Оптимизиране размера и разходването на такса “БО”; заделяне на адекватни средства за покриване на разходите за събиране и транспортиране на отпадъците; проектиране, изграждане, експлоатация, мониторинг, закриване и след експлоатационни грижи за депата за отпадъци;	Постоянен	Изпълнява се.
ЦЕЛ 7	ОСИГУРЯВАНЕ НА БАЗА ДАННИ ЗА ОТПАДЪЦИТЕ		
7.1	Определяне на маршрути за транспортиране на строителни отпадъци	Постоянен	Изпълнява се.
7.2	Обработване на годишни отчети по отпадъците; контрол на ПУДО на лица, имащи задължения да изготвят такива;	Постоянен; ежегодно до 31 март	Неприложимо. Поради промяна на нормативната база годишни отчети не се подават в общинска администрация. Данните се обработват на национално ниво.
7.3	Предоставяне на информация за постъпващите за депониране БО, генерирани от населението на община Иваново	Постоянен	Изпълнява се
ЦЕЛ 8	УКРЕПВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ИНСТИТУЦИИТЕ , ОТГОВОРНИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ		

№	Мярка / Дейност	Срок за изпълнение	Степен на изпълнение на мярката
8.1	Подобряване на административния капацитет на общините за контрол по чистотата на населените места, включително назначаване на допълнителен персонал	Постоянен	Изпълнява се
8.2	Обучение на специалистите в общинските администрации, ангажирани с прилагане на законодателството по управление на отпадъците	Постоянен	Изпълнява се
ЦЕЛ 9	УЧАСТИЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА		
9.1	Работа с обществеността и подрастващите	-	Изпълнява се
9.1.1	Изготвяне на програма за работа с обществеността и подрастващите по проблемите на управлението на отпадъците	31.12.2010 г.	Не е изпълнена
9.1.2	Кампании сред гражданите и подрастващите – разясняване на законодателството в областта на управлението на отпадъците и произтичащите от него задължения	Постоянен	Изпълняват се: - Програма за младежки дейности; - Съвместни инициативи с юридически лица и държавни институции.
9.2.	Провеждане на празници на ОС – ежегодно пролетно почистване, ден за земята, ден без автомобили	Постоянен	Изпълняват се ежегодно.
9.3.	Участие в конкурсите, провеждани в рамките на националната кампания “За чиста околна среда” – Пролетен и есенен сезон	Постоянен	Изпълнява се.
ЦЕЛ 10	РАЗВИТИЕ НА УСТОЙЧИВИ СИСТЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА СПЕЦИФИЧНИ ОТПАДЪЧНИ ПОТОЦИ		

№	Мярка / Дейност	Срок за изпълнение	Степен на изпълнение на мярката
10.1	<i>БАТЕРИИ И АКУМУЛАТОРИ</i>		
	Създаване на системи за събиране на батерии и акумулатори	Постоянен	Не е проявен интерес от лица, които пускат на пазара батерии и акумулатори
10.2	<i>ИЗЛЕЗЛИ ОТ УПОТРЕБА МОТОРНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА</i>		
	Организиране на дейностите по събиране, временно съхраняване и разкомплектуване на ИУМПС	Постоянен	Не е проявен интерес от юридически лица, извършващи дейности по събиране на ИУМПС
10.3	<i>ОТРАБОТЕНИ МАСЛА</i>		
	Изграждане на системи за събиране на отработени масла	Постоянен	Не е проявен интерес от лица, които пускат на пазара масла
10.4	<i>ИЗЛЯЗЛО ОТ УПОТРЕБА ЕЛЕКТРИЧЕСКО И ЕЛЕКТРОННО ОБОРУДВАНЕ</i>		
10.4.1	Подмяна на стари излезли от употреба осветителни тела с нови енергоспестяващи такива	Постоянен	Изпълнена.
10.4.2	Предаване на ИУЕЕО за последващо третиране	Постоянен	Извършва се постоянен контрол от общинска администрация.
10.4.3	Създаване на системи за събиране, временно съхраняване, транспортиране, оползотворяване и/или обезвреждане на отпадъци от ЕЕО	Постоянен	Не е проявен интерес от лица, извършващи дейности по събиране на ИУЕЕО.
10.5	<i>УТАЙКИ ОТ ГРАДСКИ ПРЕЧИСТВАТЕЛНИ СТАНЦИИ ЗА ОТПАДЪЧНИ ВОДИ</i>		
10.5.1	Екологосъобразно управление на утайки от ПСОВ	-	Неприложимо към момента. Не е налична действаща ПСОВ.

№	Мярка / Дейност	Срок за изпълнение	Степен на изпълнение на мярката
10.6.	<i>ОПАКОВКИ И ОТПАДЪЦИ ОТ ОПАКОВКИ</i>		
10.6.1.	Изграждане на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки и популяризирането ѝ сред обществеността	Постоянен	Към 2012 година за осъществяване на разделно събиране на битовите отпадъци на територията на общината има сключен договор с „ЕКОКОЛЕКТ” АД – София. На основание чл. 2 от договора е разработена Програма за разделно събиране на отпадъци от опаковки в цветни контейнери на територията на община Иваново. Договорът е прекратен от страна на ООп в края на 2012 г., и към настоящия момент на територията на общината няма изградена и функционираща система за разделно събиране на отпадъци от опаковки поради липсата на интерес от организациите по оползотворяване на отпадъците от опаковки. Това се дължи основно на факта, че количествата на рециклируемите отпадъци, и като цяло количествата на образуваните отпадъци на територията на общината са много ниски, разходите от страна на ООп за управлението на дейностите по отпадъци е висок. Изпълнена към 2012 г.

След направен преглед по отношение изпълнението на всяка една от мерките е констатирано, че най-важните мерки, **които не са изпълнени** от предходната Програма към момента на разработване на Програма за управление на отпадъците на Община Иваново за периода 2016-2020 г., са както следва:

- ✚ Изграждане на сепарираща инсталация за Регион Русе;
- ✚ Изграждане на инсталация за компостиране на биоразградими отпадъци за Регион Русе;
- ✚ Въвеждане на системи за разделно събиране на рециклируеми отпадъци (биоразградими отпадъци, отпадъци от опаковки, отпадъчни материали и др.);
- ✚ Рекултивация на съществуващо депо за неопасни (битови) отпадъци, находящо се в местност „По Лома” („Улея”), землище на село Иваново – с преустановена експлоатация;
- ✚ Рекултивация на селските сметища с преустановена експлоатация, с изключение на находящото се в с. Пиргово (и 4 бр. селски сметища, които са саморекултивирани);
- ✚ Приемане на Наредба по чл.22 ЗУО от Общински съвет – Иваново.

VIII.1.3. ОСНОВНИ ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

Анализът на европейските и националните политики и законодателство води до следните основни изводи:

✓ Европейските стратегически документи от последните години променят философията и подхода към отпадъците, и по-конкретно предлагат преход от целенасочено управление на отпадъците като фактор, увреждащ околната среда, към политика на предотвратяване на тяхното образуване и ефективното им използване като ресурси. Този подход цели прекъсване на връзката между икономическия растеж и генерирането на отпадъци, вредящи на околната среда и създаващи риск за човешкото здраве.

✓ От приемането преди почти 40 г. на първата европейска рамкова директива за отпадъците през 1975 г., законодателството на Общността в сектора има бурно развитие през последните 15 години. От по-общи разпоредби през 70-те години, целящи намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда, днешният законодателен пакет съдържа конкретни изисквания и количествени цели за намаляване депонирането на отпадъци, за рециклиране и оползотворяване на специфични отпадъчни потоци и за предотвратяването на отпадъците като най-високо ниво от йерархията на управление на отпадъците.

✓ Като се имат предвид предвижданията на стратегическите документи на ниво ЕС, очертаващи политиките по ефективно използване на ресурсите и околна среда по пътя на устойчивото развитие, както и работната програма на ГД „Околна среда” за преглед на политиките в сектор „Отпадъци”, може да се очакват промени в европейското законодателство, целящи още по-висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве, както и преход от управление на отпадъците към устойчиво управление и по-ефективно използване на ресурсите, и вероятно:

- допълнителни ограничения относно депонирането на отпадъци до 2020 г., и с по-голяма вероятност депонирането да се ограничи само до отпадъци, които не могат да се рециклират и оползотворят, и по-конкретно ограничения за депонирането на пластмасови и/или хранителни отпадъци, а в по-далечен хоризонт – и повсеместна забрана за депониране на отпадъци
- специални разпоредби за намаляване на употребата и предотвратяване на отпадъци от полиетиленовите торби за еднократна употреба
- ограничения за изгаряне на отпадъци, които могат да бъдат рециклирани, като например пластмасови отпадъци, съответно въвеждане на по-високи цели за рециклиране на битовите отпадъци, особено на пластмасовите отпадъци
- въвеждане на количествени цели за предотвратяване на образуването на отпадъци, особено за пластмасови, битови/хранителни и за опасни отпадъци
- по-високи цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъци от опаковки, излезли от употреба електрическо и електронно оборудване, излезли от употреба моторни превозни средства и най-вече на пластмасовите отпадъци от тях, както и за батерии.

✓ Националното законодателство, уреждащо обществените отношения, свързани с управление на отпадъците, се развива изключително бързо и динамично и то само от 18 години. След приемане на първия закон през 1997 г. се разработва и приема пълен и систематизиран пакет от правни норми, които, от една страна, хармонизират националното с европейското право, а от друга страна, въвеждат специфични национални инструменти и механизми, които да подпомогнат постигане на целите и прилагане на принципите на съответните нормативни актове.

✓ Националната правна рамка е построена в цялост като логична конструкция и архитектура. Дори и прогнозите за промени в европейското законодателства да се реализират, съществуващата национална уредба може лесно да бъде допълнена. Предизвикателство в този случай ще бъдат консултациите и постигането на консенсус със заинтересованите страни.

✓ Съществуват някои недостатъци в няколко текста на Закона за устройство на територията, които трябва да бъдат отстранени, тъй като представляват, макар и формална, бариера за предприемане на инвестиционни инициативи от страна на общините и бизнеса за инсталации и съоръжения за рециклиране и оползотворяване на строителни и други отпадъци.

✓ С оглед осигуряване на публичност на информацията, свързана с битовите отпадъци, следва да се направи прецизиране в Закона за статистиката.

✓ В изпълнение на първия Закон за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда, както и на следващите закони, са разработени национални програмни документи като солидни инструменти за прилагане на законодателството и за идентифициране на важни законодателни инициативи в сектора. При разработването на програмите е необходимо да се планира по-прецизно, като се поставят реалистични срокове за изпълнение на мерките.

✓ Нормативните актове (законови и подзаконови) в областта на управлението на отпадъците (в т.ч. изготвяне на план-сметки за финансирането на дейностите; процеси по проектиране и изпълнение на СМР по изграждане на инсталации и съоръжения за третиране на отпадъци; управление на проекти, финансирани със средства от структурните фондове на ЕС и др.) са многобройни и изискващи специфични компетентности на служителите на всяка общинска администрация.

✓ Община Иваново е предприела мерки по отношение повишаване на административния си капацитет като е назначила служител със съответно образование, който подпомага кмета на Община Иваново при организиране на дейностите по управление на отпадъците. Наличието на компетентни служители е предпоставка за своевременното отчитане на промени в нормативната уредба, актуализация на местни нормативни документи, и изпълнение на изискванията на законодателството в областта на управление на отпадъците като цяло.

✓ Административният капацитет на Община Иваново в областта на управлението на дейностите по отпадъците е недостатъчен за да изпълни всички изисквания, произтичащи от нормативната уредба и стратегическите и програмни документи в областта на УО, особено след приемане на нови нормативни уредби в областта на биоотпадъците, рециклирането на строителните отпадъци и др.

Анализът на европейските и националните политики и законодателство води до следните основни **препоръки**:

✓ Общинска администрация в най-кратки срокове да разработи проект на наредба по чл.22 ЗУО, която след подлагането ѝ за публично обсъждане да бъде внесена за приемане от Общински съвет – Иваново.

✓ След приемането на Наредбата по чл.22 ЗУО, Община Иваново и Общински съвет – Иваново да публикуват същата на интернет-страницата си при условията на пълна прозрачност.

✓ Община Иваново да предприеме действия по своевременно актуализиране на нормативни документи, вътрешни правила и др.

✓ Да се предвидят обучения на служителите, на които са възложени дейности по управление на отпадъците, в т.ч. изготвяне и отчитане на план-сметките в контекста на динамично променящото се законодателство и предстоящото приемане на нова Методика за изготвяне на план-сметката с необходимите разходи за дейностите и за видовете основи, които служат за определяне на размера на таксата за битови отпадъци.